

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Національного університету
«Львівська політехніка»
доктору економічних наук, професору
Назару ПОДОЛЬЧАКУ

ВІДГУК

офіційного опонента

доктора наук з державного управління, професора

СУРАЙ Інни Геннадіївни

на дисертацію ГУРЕЙ Ірини Іванівни

«Механізми державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств»,

подану на здобуття ступеня доктора філософії

у галузі знань *28 Публічне управління та адміністрування*

за спеціальністю *281 Публічне управління та адміністрування*

1. Актуальність обраної теми дисертації та її зв'язок з науковими програмами, темами

Одним з найважливіших завдань органів державної влади в Україні у воєнний та повоєнний періоди є забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку країни. Водночас, стає та масштабне зростання економіки держави потребує значного підвищення рівня інвестиційної активності вітчизняних підприємств. Виконані різними авторами наукові дослідження та досвід провадження інвестиційної діяльності засвідчують, що інструменти публічного управління можуть та повинні відігравати відчутну роль у забезпеченні інтенсифікації інвестиційних процесів. Проте, у переважній більшості публікацій, які присвячено державному регулюванню цих процесів, головним

його об'єктом виступає сама інвестиційна діяльність суб'єктів підприємництва, тоді як механізми державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств досліджено недостатньо повно.

Водночас, інвестиційна діяльність підприємств є результатом реалізації їх наявного інвестиційного потенціалу. Тому управління цим потенціалом, передусім його формуванням та реалізацією, дає змогу забезпечити, у кінцевому рахунку, зростання обсягів та покращення структури інвестицій, що вкладаються у розвиток підприємств, що, своєю чергою, призведе до економічного зростання як на рівні цих підприємств, так і держави у цілому. При цьому суб'єктами регулювання інвестиційним потенціалом компаній можуть та повинні виступати не лише їхнє керівництво, але й органи державної влади та місцевого самоврядування, оскільки процеси формування та реалізації зазначеного потенціалу часто потребують зовнішньої організаційної, інформаційної та фінансової підтримки.

Тому з цих позицій тема дисертаційної роботи Гурей Ірини Іванівни є актуальною, а сама робота – своєчасною, викликаною об'єктивними потребами розвитку науки й практики публічного управління.

Обраний дисертанткою напрям дослідження повною мірою відповідає науковій темі кафедри адміністративного та фінансового менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» «Розвиток смарт-спеціалізації “креативні індустрії” у Львівській області» (номер державної реєстрації № 0123U100401), при виконанні якої здобувачкою обґрунтовано фінансово-економічний механізм державного регулювання процесу формування інвестиційного потенціалу підприємств на засадах визначення тих інструментів зазначеного регулювання, які справляють статистично значущий вплив на збільшення відносного рівня інвестиційних можливостей суб'єктів господарювання (акт про використання результатів дисертаційної роботи від 21.11.2024).

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукові положення, висновки і рекомендації, отримані Гурей Іриною Іванівною у процесі виконання дисертаційного дослідження, є належним чином обґрунтованими. Це підтверджується, насамперед, проведенням здобувачкою аналізуванням змісту значної кількості наукових публікацій за тематикою дисертаційної роботи, обробленням великого обсягу статистичних даних, застосуванням широкого спектру методів наукового пізнання. Зокрема, дисертанткою було використано такі методи проведення наукових досліджень, як: узагальнення (при розробленні теоретичних та прикладних засад формування механізмів державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств); систематизація (при розробленні системи показників оцінювання інвестиційної активності підприємств та удосконаленні фінансово-економічного механізму державного регулювання процесу формування інвестиційного потенціалу підприємств); економіко-математичне моделювання (для розроблення методичних засад оцінювання інвестиційного потенціалу підприємств); абстрагування (при аналізуванні та оцінюванні інвестиційної діяльності підприємств); системний аналіз (при розробці інституційного механізму державної підтримки стосовно інформаційного забезпечення процесу оцінювання інвестиційного потенціалу підприємств, а також при формуванні сукупності фінансових та організаційних механізмів державної підтримки покращення компетентностей персоналу підприємств у питаннях оцінювання та реалізації їх інвестиційного потенціалу).

Високий рівень теоретичної, методологічної та емпіричної обґрунтованості отриманих результатів виконаного дослідження підтверджується також іскладовими його інформаційно-аналітичної бази, зокрема законодавчо-нормативними документами, статистичними даними з офіційних джерел, даними звітності підприємств, власними результатами дисертантки. Достовірність отриманих результатів підтверджується також і правильним визначенням об'єкта та предмета дослідження, які повністю узгоджено з

метою, завданнями та проблематикою дослідження, встановленою здобувачкою низкою об'єктивних причинно-наслідкових зв'язків та логічними висновками й рекомендаціями, сформульованими дисертанткою за результатами проведеного нею дослідження.

Таким чином, з урахуванням викладеного, можна стверджувати про те, що дисертаційна робота Гурей Ірини Іванівни характеризується високим рівнем обґрунтованості та достовірності її положень, висновків і рекомендацій.

3. Наукова новизна одержаних результатів

Розгляд наукових положень, висновків і рекомендацій, які було одержано здобувачкою в процесі виконаного нею дослідження, дає підстави стверджувати про наявність у дисертаційній роботі вагомих результатів, які стосуються розроблення теоретичних положень та обґрунтування методико-прикладних рекомендацій щодо формування механізмів державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств. При цьому отримані результати характеризуються належною науковою новизною. Зокрема, можливо погодитися із авторкою стосовно того, що нею було *уперше*:

– розроблено функціональну модель комплексного механізму державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств, що базується на поєднання фінансово-економічного, інституційного та нормативно-правового механізмів, де комплексний механізм представлений як цілісна система взаємодії суб'єктів, об'єктів та цілей, що забезпечують формування та реалізацію інвестиційного потенціалу, а кожен з механізмів виконує специфічні функції, які підсилюють дію інших, створюючи комплексний вплив на формування й реалізацію інвестиційного потенціалу через застосування конкретних первинних та вторинних інструментів у контексті сприяння інвестиційній діяльності;

– побудовано ітераційно-аналітичну модель обґрунтування фінансово-економічного механізму державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств, яка містить шість ключових ітерацій: діагностики, вибору

інструментів, параметризації, моделювання, впровадження, а також моніторингу та адаптації. Запропонована модель передбачає постійне вдосконалення механізму через моніторинг, аналіз результатів та адаптацію до змінних умов, що базується на формуванні бази даних, економетричному моделюванні та оцінці окремих інструментів фінансово-економічного механізму, які справляють статистично значущий вплив саме на інвестиційний потенціал підприємств, а вже через нього – на рівень їхньої інвестиційної активності.

Не викликає заперечення і віднесення дисертанткою до категорії «удосконалено» таких отриманих нею результатів, як:

– методичні засади покращення інституційного механізму державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств, котрі, на противагу існуючим, базуються на врахуванні низки функціональних елементів інституційного механізму, серед яких зокрема формування інформаційної бази, оцінювання інвестиційного потенціалу підприємств, розробка алгоритмів взаємодії між інституціями, інституційна підтримка, а також моніторинг і адаптація;

– підхід до обґрунтування нормативно-правового механізму, який, на відміну від існуючих, базується на системному підході, що враховує стратегічні пріоритети економіки, міжнародний досвід, потреби бізнесу, забезпечення прозорості та включає декілька етапів, кожен із яких спрямований на створення чіткої та ефективної нормативно-правової бази, яка сприятиме стимулюванню інвестиційної активності.

Також не викликає заперечення твердження авторки про те, що у процесі виконаного нею дослідження *отримали подальший розвиток*:

– систематизація європейського досвіду державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств, що стало підґрунтям для формування комплексного підходу до обґрунтування фінансово-економічного, інституційного та нормативно-правового механізмів, а також методичні засади аналізування впливу чинників на величину інвестиційного потенціалу підприємств, що сприяло формуванню інформаційного забезпечення

розроблення та впровадження механізмів державного регулювання інвестиційного потенціалу;

– методичні засади оцінювання інвестиційного потенціалу підприємств як складника механізмів державного регулювання цього потенціалу, які, порівняно з існуючими засадами, передбачають виділення головних напрямів інвестиційної діяльності підприємств та побудову моделей визначення раціональних обсягів інвестування за кожним з цих напрямів, а також система показників інвестиційної активності підприємств завдяки побудові додаткових часткових та узагальнюючих індикаторів такого оцінювання за напрямками інвестиційної діяльності та за джерелами її фінансового забезпечення.

Отже, одержані дисертанткою наукові здобутки вирізняються науковою новизною, що надає змогу вдосконалити державне регулювання інвестиційного потенціалу підприємств.

4. Повнота викладу основних положень дисертації в опублікованих наукових працях

Основні наукові положення роботи повною мірою розкриті в 11 наукових публікаціях, з них 6 статей, у яких опубліковано основні наукові результати дисертації, та 5 тез доповідей на науково-практичних конференціях.

Основні положення дисертаційної роботи розглянуто та схвалено на таких науково-практичних конференціях: «Сучасна парадигма публічного управління» (10-12 листопада 2022 р., м. Львів); «Національна безпека України в умовах сучасних викликів» (22 серпня 2023 р., м. Чернігів); «Європейська інтеграція та трансформація публічного врядування в Україні» (19 квітня 2024 р., м. Львів); «Development of theories and methods of education of past years» (18-20 листопада 2024 р. м. Антверпен); «Innovations in modern education: European and global context» (25-27 листопада 2024 р., м. Краків).

Кількість, обсяг та зміст опублікованих дисертанткою праць відповідають вимогам п. 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової

установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, Міністерства освіти і науки України.

Докладний розгляд поданого рукопису дисертаційної роботи та наукових публікацій дисертантки дає підстави констатувати ідентичність змісту публікацій і основних положень дисертації.

5. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Відзначаючи високий рівень дисертаційної роботи, водночас необхідно зауважити, що ця робота містить деякі недоліки та дискусійні положення, а саме:

1. У тексті дисертаційної роботи варто було б більш детально описати наведену на рисунку 1.2 модель формування інвестиційного потенціалу підприємства. Зокрема, доцільно було б більш докладно розкрити взаємозв'язки між різними групами чинників, які беруть участь у процесі такого формування. Також потребує уточнення: чи можуть параметри державної та регіональної соціально-економічної політики, які регулюються органами державної влади та місцевого самоврядування, справляти не лише опосередкований, але й безпосередній вплив на чинники вищої ланки, наприклад, на дисконтні ставки.

2. На рисунку 1.3 при формуванні системи показників оцінювання інвестиційного потенціалу підприємства доцільно було б деталізувати інші напрями та об'єкти інвестування, зокрема, ввівши у розгляд такі напрями, як поповнення оборотних коштів підприємств та придбання ними нематеріальних активів. За таких умов рисунок 1.3 повністю кореспондувався б з напрямками виконаного дисертанткою емпіричного аналізу.

3. Загалом, не заперечуючи наукової цінності запропонованої авторкою дисертації класифікації інструментів державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств, видається, що поділ цих інструментів за такою ознакою як мета впровадження потребує додаткового пояснення, оскільки цілі

підвищення доступності ресурсів та покращення умов інвестування частково перетинаються

4. Аналізуючи динаміку структури капітальних інвестицій, дані про яку наведено у табл. 2.3, потрібно було б пояснити причини суттєвих змін у часі величини співвідношення між обсягами інвестицій, профінансованих за рахунок коштів державного та коштів місцевого бюджетів.

5. У тексті дисертаційної роботи недостатньо розкрито, які саме труднощі та бар'єри існують у регулюванні інвестиційного потенціалу підприємств. Наприклад, не вказано, як недостатня координація між державними органами влади та підприємствами впливає на процес формування інвестиційного потенціалу. Іншим важливим аспектом є обмежений доступ до фінансових ресурсів, що стає основною перешкодою для багатьох підприємств, особливо малих і середніх, у реалізації їхнього інвестиційного потенціалу.

6. При проведенні опитування досліджуваних підприємств щодо причин недостатньо високого рівня інформаційного забезпечення процесів оцінювання та реалізації інвестиційного потенціалу варто було б виділити більшу кількість таких причин порівняно із запропонованим дисертанткою на сторінці 166 їхнім переліком. Зокрема, до зазначених причин варто було б віднести і відсутність тих чи інших видів ресурсів.

Наведені зауваження, пропозиції та дискусійні моменти мають, в основному, рекомендаційний характер та не зменшують вагомість наукових і практичних результатів виконаної дисертаційної роботи, яка є результатом проведення цілісного, ґрунтовного, завершеного та самостійного дослідження актуального питання публічного управління та адміністрування.

Дисертаційна робота Гурей Ірини Іванівни, є самостійною, завершеною, цілісною науковою працею. Наукові положення, висновки і рекомендації, що винесено на захист, одержані автором самостійно і є суттєвим внеском у розвиток науки. Робота виконана на високому науковому рівні та заслуговує на позитивну оцінку. В дисертаційній роботі автором не порушуються принципи академічної доброчесності.

Враховуючи актуальність, новизну, важливість одержаних автором наукових результатів, їх обґрунтованість і достовірність, а також значну практичну цінність сформульованих положень і висновків, можна стверджувати, що дисертаційна робота Гурей Ірини Іванівни на тему: «Механізми державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств» за своїм змістом відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», вимогам до оформлення дисертацій згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44. Вважаю, що автор дисертаційної роботи Гурей Ірина Іванівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» із галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

доктор наук з державного управління,
професор, професор кафедри публічного
управління та адміністрування
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Інна СУРАЙ

ПІДПИС *Сурай І.*
ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу кадрів
І. Сурай Орест СМІШ
« 06 » *І* 20*25*

